

VRIJDAG,

DEN 21. NOVEMBER.

K E N N I S G E V I N G.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht

Brengen ter kennis der belanghebbende Ingezetenen, dat het Bestek, waarnaar op den 10. December aanstaande, des middags ten 12 ure, alhier zal worden aanbesteed, het beplanten der Bermen van een gedeelte des Grooten Wegs der 1ste klasse No. 3, ter Secretarie dezer stad, ter lezing zal voorliggen dagelijks, (de invallende Zondagen uitgezonderd) van des morgens 9, tot des middags 2 ure.

Utrecht den 15. November 1834.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.

H. M. A. J. VAN ASCH VAN WIJCK, vt.

Ter ordonnantie van dezelve

W. G. v. DIJK, L. S.

K E N N I S G E V I N G.

Burgemeester en Wethouders der Stad Utrecht,

Gezien de kennisgeving van het Bestuur der Maatschappij van Moederlijke liefdadigheid alhier, houdende dat weder, als naar gewoonte, op of omstreeks den 24. November aanstaande, aan de huizen der ingezetenen zullen worden aangeboden, de biljetten van Inschrijving voor de dienst van het volgende Jaar.

Hebben gemeend, zulks bij deze ter kennis der Ingezetenen brengen, de, dezelve, met verwijzing op het edel doel der Maatschappij, de verzorging namelijk van behoeftige hulpbehoevende kraamvrouwen, te mogen opwekken en aansporen, om, door ruime bijdragen, een ieder naar zijn vermogen, de liefderlijke pogingen van het Bestuur der gedachte instelling te helpen onderschragen, ten einde hetzelfde hunne bemoeijingen, met ijver kunne voortzetten, zoo mogelijk uitbreiden, en daarmee aan de nuttige strekking dier inrigting bevorderlijk zijn.

Burgemeester en Wethouders achten het voorts niet ongepast, de goede Burgerij alleen te herinneren, dat volgens Art. 2 van het Reglement voor de dikwijls genoemde Maatschappij (hetwelk steeds verkrijgbaar is bij den Secretaris, den heer Mr. B. C. J. Vischer, aan het Predikheeren Kerkhof) alle intekeningen, hoe gering ook, aangenomen worden, maar dat ieder, hetzij man, of vrouw, die voor eene som van vijf gulden zal hebben ingeschreven, voor het Jaar, waarover die inschrijving loopt, lid van het genootschap zal zijn: — Voorts dat tot Leden van het Bestuur, alleenlijk verkiesbaar zijn, vrouwen, die voor het dubbel der som, ter verkrijging van het Lidmaatschap bepaald, zullen hebben ingeschreven; eindelijk, dat ook giften der zondigen, die niet verkiezen in te schrijven, zullen worden aangenomen.

Utrecht den 18. November 1834.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.

H. M. A. J. VAN ASCH VAN WIJCK, vt.

Ter Ordonnantie van dezelve.

W. G. v. DIJK, L. S.

T U R K I J E.

KONSTANTINOPEL den 21 October.

Offchoon er geruchten in omloop zijn, dat Reschid Pacha, die het Turksche leger in Azië aanvoert, eene voorwaartsche beweging naar Syrië heeft gedaan, en de grenzen is genaderd, onder voorwendsel, den sluikhandel te verhinderen, en aan de strooptogten der Kurdische horden een einde te maken, waaruit vijandelijkheden met de Egyptische troepen zouden kunnen ontstaan, die de uiterste grenzen bezet houden, — zoo is men alhier van gedachten, dat het niet tot vijandelijkheden zal komen. Bij het corps diplomatiek heerscht ook meer gerustheid dan voor veertien dagen, toen men voor het uitbreken van den oorlog beducht scheen, en bij de Porte veel moeite aanwendde, om denzelfden voor te komen. Men schijnt daarin geslaagd te zijn. — In hoe ver het toeval, dat de fabel van den sultan, bij het aan boord stappen van het admiraal schip, in zee is gevallen, daartoe heeft bijgedragen, is niet te bepalen. Onder de bijgeloofige Muzelmannen wordt dit toeval als een ongeluk voorspellend voortteeken beschouwd, en het schijnt, dat de Sultan ook nog aan voortteekens geloof hecht, ten minste zegt men, dat hij er ontroostbaar over is.

— De Engelsche oorlogschepen, die te Vurba hebben gelegen, zijn naar Malta onder zeil gegaan, om aldaar te overwinteren.

— De gezanten der drie Mogendheden, welke het tractaat van Londen, wegens Griekenland, onderteekend hebben, hebben drukke Conferentien met den Griekschen gezant. Men denkt, dat er gehandeld wordt over de betalingen aan de Porte te doen, en over een handelsverdrag met de Porte.

R U S L A N D.

PETERSBURG den 5. November.

Eergisteren zag men de eerste sleden op onze straten. De sledebaas is echter nog niet volkomen bruikbaar.

— De botanicus Turtschaninow bevindt zich in het Oostelijk Sibirië, om de planten en gewassen in die streken te onderzoeken. Hij schrijft, dat hij bij Nerfchinsk, 5 wersten van de rivier Nerfcha, vele zeldzame planten heeft ontdekt. Het plaatsje zelf bestaat slechts uit eene houten kerk en eenige huizen; men vindt er sporen van eene vesting. Daar die streek dikwijls door overstromingen heeft te lijden, zijn de meeste inwoners naar elders vertrokken.

— Ook de stad Selenginsk heeft veel door de overstromingen te lijden en zal daarom naar den anderen kant van de Selenga verlegd worden, alwaar de Engelsche zendelingen zich hebben nedergezet. Deze hebben aldaar ten oogmerk, de Tungusen en Burjaten te beschaven. Zij bezitten er eene boekdrukkerij, bestemd om den bijbel in de Burjatische taal te drukken. In hunne aangelegde tuinen komt de turksche witte rege goed voort, en de heer van Sulima beweert, dat de verspreiding van deze plant in die streken van groot nut kan zijn. De oever der rivier Selenga bestaat uit porphyrt van verschillende kleur. (De stad Selenginsk ligt in de provincie Irkusk en heeft 2600 inwoners.)

D U I T S C H L A N D.

WEENEN den 8. November.

Eergisteren heeft alhier het groote muziekfeest plaats gehad. Het oratorium van *Händel* Belfazer werd door 500 zangers en zangeressen en door bijna 400 muziekmeesters met eene voorbeeldlooze nauwkeurigheid uitgevoerd. Onze beroemde *Weigl* bestuurdte het orkest. De Keizerlijke familie woonde dit feest bij.

— De berigten uit Konstantinopel van den 21. Oct. bevestigen, dat de pest in die hoofdstad aan het afnemen is. De Porte zendt bij aanhoudendheid troepen naar Azië, en de organisatie der landmilisie wordt met veel ijver voortgezet.

WEENEN den 11. November.

Onze fondsen blijven zich goed handhaven, daar de 5 pCt. Met. tot pari gekomen zijn. Heden waren dezelve genoteerd de 5 pCt. 99½; de 4 pCt. 92½; en de bankact. 1292. Gisteren stonden dezelve 99½, 92½ en 1298.

— De generaal *Radetzki* heeft, in zijn hoofdkwartier te Valleggio, eene dagorder uitgevaardigd, waarbij hij het besluit des Keizers kenbaar maakt, dat de manschappen van 6 grensbataillons naar hunne haardsteden zullen terug keeren.

— De aardbeving, welke den 15. October in Hongarije heeft plaats gehad, heeft in vele plaatsen schade veroorzaakt. De torens der kerken te Groswardien, te Debretzin, te Kaschau, enz., als ook de muren en schoorsteenen hebben veel geleden. In het Szabolcs komitaat zijn eenige bronnen ontstaan.

MUNCHEN den 13. November.

Z. M. de Koning is gisteren avond uit Italië terug gekomen, en heeft heden morgen het nieuwe paleis in oogenschouw genomen.

— De fabel van don *Pedro*, dien de hertog van *Leuchtenberg* uit handen van den portugieschen ridder van *Bayard* ontvangen heeft, is een eenvoudige kromme fabel, welke alleen merkwaardig is, dewijl don *Pedro* denzelfden bij de belegering van Porto heeft gedragen.

— Men zegt, dat het huwelijk tusschen den hertog (oudsten zoon van prins *Eugenius*) en de jonge Koningin van Portugal in het aanstaande jaar zal voltrokken worden. Deze gebeurtenis doet aan het edel antwoord van zijnen vader denken, hetwelk hij gaf toen men hem de kroon van Italië aanbood. Hij weigerde dezelve; en toen men hem aan zijnen zoon herinnerde, antwoordde hij: *Mijn zoon kan wel buiten eene kroon, maar niet buiten den roem of goeden naam van zijnen vader.*

BERLIJN den 14. November.

Z. M. de Keizer van Rusland heeft gisteren de opera *Robert de Duivel* bijgewoond, en is aldaar met gejuich begroet. Hoogstdezelve droeg de Pruisische generaals-uniform, en zijn zoon, de grootvorst *Alexander*, de uniform van het Pruisische uhlanen regiment, waarvan Z. K. H. kolonel is.

— Z. D. de hertog van *Nassau* is van Bieberich alhier aangekomen; de Russische graaf van *Benkendorf*, generaal der kavalerie, en de generaal van *Kavelin*, uit Petersburg, beide tot het gevolg van den Keizer behoorende.

— Het Pruisische vaartuig *Sophie Marie*, van Straalzund, is den 8. Oct. op de kusten van Finland gestrand. De kapitein is in eene sloep met eenen matroos te Kroonstad aangekomen; doch van het andere scheepsvolk, hetwelk zich in eene tweede sloep gered had, heeft men niets vernomen.

FRANKFORT den 16. November.

Z. M. de Koning der Nederlanden, gebruik willende maken van de diensten van Hoogstdezelfs afgevaardigde bij de centrale commissie voor de Rijnvaart, gedurende den tusschentijd der zittingen, welke de commissie jaarlijks te Menz houdt, heeft besloten, den secretaris van legatie, den heer *Ruhr*, ter beschikking te stellen van het Koninklijk gezantschap bij den Bondsdag te Frankfort, met bij behouding echter van zijnen post bij gemelde centrale commissie.

— Z. D. de regeerende hertog van *Nassau* is deze stad doorgereisd, om zich naar Berlijn te begeven, alwaar Z. M. de Keizer van Rusland den 13. is aangekomen. (Behalve den hertog van *Nassau*, hebben zich naar Berlijn begeven de prins van *Oranje*, prins *Wilhelm van Pruisen* uit Menz, de hertog van *Anhalt-Cothen*, enz.)

F R A N K R I J K.

PARIJS den 17. November.

De ministeriele verwarring heeft nog geen einde, en met zekerheid is het herstelde ministerie nog niet bekend. Het nieuwe bestond nauwelijks, alzoo de heer *Bresfon* uit Berlijn en de heer *Sauzet* uit Lyon verwacht werden, of het was weder in duigen gevallen. De redén worden verschillende opgegeven; de een zegt, de nieuwe ministers, voor zoo verre zij bij elkander waren, konden het in het staatkundige niet eens worden; een ander meent, dat zij beducht waren voor het ministerie *Wellington*, hetwelk in Engeland zal aankomen; een derde verzekert, dat de bankiers het ongenoegen der beurs over de benoeming van den heer *Passy*, tot minister van finantien, aan den Koning hebben betuigd, en dat, tengevolge van dien, deze minister zijn ontslag heeft genomen, en door de anderen is gevolgd geworden. Het schijnt zeker, dat men de plaats van den heer *Sauzet* niet wel heeft kunnen vervullen, dat daarop, bij de ministeriele verwarring, al de nieuwe ministers zijn afgetreden, en dat de Koning dus zijne toevlugt tot zijne oude ministers heeft moeten nemen, die zich grootendeels hebben laten overhalen. Gisteren morgen zijn de heeren *de Rigny*, *Thiers*, *Guizot* en *Duchatel* bij den Koning ontboden, en nadat deze beloofd hebben, weder de portefeuilles te zullen aannemen, is de marschalk *Mortier*, hertog van *Trévise*, te hove ontboden, en deze heeft het ministerie van oorlog en het voorzitterschap van den raad aanvaard. Er is daarop een koerier naar Straatsburg gezonden, om den heer *Humann* terug te roepen, en een ander naar Berlijn, om den heer *Bresfon* te zeggen, dat de Koning abuis heeft gehad, dat hij geen minister is geworden, en dus in Berlijn kan blijven. Men vraagt wat men met hem zal doen, ingeval hij reeds van daar vertrokken is, en in Parijs komt?

— De heeren *Dupin*, *Teste* en *Pasfy*, die een paar dagen ministers zijn geweest, zullen als afgevaardigden, aan eene herkiezing onderworpen zijn.

— Onze dagbladen spotten met die ministeriele verandering, en zeggen: De in vriendschap verkeerende ministers hebben zich versterkt met een' grooten *Mortier*, die echter niet verdraagt. De soldaten noemden hem *grand Mortier à petite portée*.

— Dezer dagen heeft de politie eenige huizen, in de voorstad du Temple en aan het kanaal St. Martin, onderzocht, en vele personen gearresteerd, die verdacht voorkwamen.

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE den 18. November.

Heden wordt de verjaardag van Nederlands geliefde Koningin gevierd. Dezen morgen was er *déjeuner* en 's middags *diner* van 80 couverts ten hove. De muziek der hofkapel heeft zich bij die gelegenheid doen hooren. Ten 12 ure werd er groote parade door de bezetting dezer residentie gehouden. Heden avond zal op den Nederduitschen schouwburg, bij die gelegenheid, door de heeren *Ruffa* en *Giiswilt*, coupletten worden gezongen, getiteld: AAN NEDERLANDS KONINGIN, door *Jan J. F. Wap*.

Overal wapperen de nationale vlaggen, het klokkengespel doet zich hooren, en men ziet op verschillende plaatsen, onder anderen voor het stadhuis, toebereidselen tot eene fraaije verlichting maken.

— Naar men verneemt, zijn de antwoorden der regering op de door de afdeeling der tweede kamer gemaakte bedenkingen, betrekkelijk de begrotingswetten, geheel of gedeeltelijk in gereedheid. Daarin moet, onder anderen, te kennen gegeven zijn, dat het uit een staatkundig oogpunt onraadzaam zoude zijn, om de voorziening in de zoogenaamde Belgische schuld anders voor te dragen dan tot de som; die met hergeen op de begroting behouden is, het geheel bedrag der ingeschrevene 2½ per cent werkelijke schuld uitmaakt.

Ten aanzien van het ontwerp tot aflossing van de nog overgeblevene obligatiën van 1830, rentende 5 per cent, was te kennen gegeven, dat men huiwerig was hare verwisfeling in 5 per cents op het tweede grootboek goed te keuren, daar men daarin niet die voordeelen zag, als bij de inwisseling der 6 per cents schuldbrieven; dat men het eenigst nu nog aflosbaar papier niet gaarne zag converteren in, immers voor het oogenblik, onaflosbaar papier, enz. In antwoord op die bedenkingen, en op gevraagde inlichtingen ten aanzien dezer conceptwet, is van regeringswege, eerstelijk, een staat overgelegd van de leening in 5 per cents obligatiën, vastgesteld bij de wet van 22. November 1830, waaruit blijkt, dat het kapitaal dier leening oorspronkelijk heeft bedragen f 15,000,000, waarvan tot ultimo 1834 is afgelost f 7,856,000, en alzoo over is f 7,144,000. Ten andere is van regeringswege verklaard, dat de maatregelen, om tot de vermindering der 5 per cents werkelijke schuld over te gaan een onderwerp der meest ernstige overweging van de regering uitmaken, en men daaraan dien omvang wenschte te kunnen geven, dat er eene wezenlijke uitwinst door geboren worde, waartoe eene kleine som voor amortisatie, bij de begroting te behouden, weinig vermogend zou zijn; zullende de regering geen oogenblik uitstellen om daaromrent voorstellen te doen, zoodra de stand der geldmiddelen en van de openbare fondsen er de gelegenheid toe mogten aanbieden.

Bij de hervatting der werkzaamheden van de kamer zullen deze beide laatste ontwerpen onder de eerste voordragten worden gerangschikt, die in beraadslaging zullen worden gebracht.

UTRECHT den 18. November.

Gisteren is het vijftigjarig bestaan der Maatschappij: TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN, door de Utrechtsche afdeeling derzelve, plegtig gevierd.

Het feest werd, na eenig orgel-muziek, van den bekwamen *Nieuwenhuizen*, in de Domkerk, des morgens ten elf ure geopend met eene redevoering van den Hoogleeraar J. HERINGA Ez.

In dezelve zeide de hoogleeraar, dat voor eene Maatschappij, die in bijna 200 afdeelingen, meer dan elf duizend en zeven honderd leden telt, het niet genoeg was, dat in de Amstelsad, den zetel van haar bestuur, een luisterrijk feest werd gevierd, maar dat elke afdeeling wenschte het 50jarig bestaan der Maatschappij in haren kring te vieren. De 17. November werd daartoe bestemd, dewijl de Maatschappij op dien dag eene tweede halve eeuw was ingetreden. De spreker stelde, in het eerste gedeelte zijner rede, zijne talrijke hoorders tot dankbaarheid voor het nut, dat de Maatschappij reeds heeft gesticht, en in het laatste gedeelte, wekte hij hen op, om, bij voortgang en vermeerdering, aan de bereiking van haar menschlievend doel, mede te werken.

Er bestonden vóór vijftig jaren wel genootschappen van geleerde mannen, die met buitenlandsche wedijverden in de bevordering van hoogere wetenschappen en kunsten, doch er werd geene Maatschappij gevonden, die zich bijzonder beijverde, om de algemeen nuttige waarheden en lesfen van de Christelijke Godsdienst aan al hare landgenooten aan te prijzen, en om de algemeen noodige wetenschappen en kunsten des dagelijkschen levens aan allen, die ze behooren te kennen, te helpen aanleeren. De heer *Jan Nieuwenhuizen*, stichter der Maatschappij, kwam op de gedachten, om in deze behoefte te voorzien.

De hoogleeraar vergeleek de Maatschappij bij eenen schoonen boom, die, in de afgeloopene halve eeuw, zijne takken naar alle kanten heeft uitgespreid, en jaar op jaar schoone en gezonde vruchten heeft gedragen; en telde daarop de talrijke vruchten op, welke de boom in die halve eeuw heeft voortgebracht, als een *vijftigtal bundels* van bekroonde prijsverhandelingen en andere geschriften, welker waarde en strekking werden aangetoond. De spreker wees daarop aan het aandeel, hetwelk de Utrechtsche afdeeling heeft gehad in de vele en nuttige werkzaamheden der Maatschappij, waaruit hij de aanleiding ontleende tot dankzegging aan Hem, die de oorzaak van alles goeds is.

In de tweede afdeeling zijner rede, drukte de hoogleeraar zijnen hoorders ter harte, hoezeer de Maatschappij getrouw behoorde te blijven aan haar tot dus verre gevolgd grondbeginsel, de Christelijke Godsdienst; hoe verre zij zich verwijderd moest houden van staatkundige en kerkelijke verschillen; hoe zeer het hare pligt was met den tijd mede te gaan in de vorderingen in kunsten en wetenschappen; hoe op ieder lid de verplichting rust, de heilzame bedoelingen der Maatschappij zoo veel in hem is te bevorderen. Hij gewaagde met lof van de instelling der Maatschappij *van matigheid* in andere landen, en uitte den wensch, dat de Maatschappij tot Nut van het Algemeen haren tweeden halven eeuwkring mogte aanvangen met eene soorijelijke der menscheid zoo weldadige inrigting. De hoogleeraar eindigde, met Godszegeu over deze en elke andere goede instelling af te smeeken.

Deze redevoering werd voorsafgegaan, afgewisseld en befloten door eene cantate, op verzoek des Bestuurs, vervaardigd door den Heer *J. D. Zimmerman*, op muziek gebracht door den Heer *J. H. Kufferath*, en onder de leiding des laatste uitgevoerd door een aantal liefhebbers en meesters in de toonkunst, en een koor van zangers en zangeressen, zamengesteld uit kweekelingen van de Stads-Zangschool, ondersteund door mannen uit den aanzienlijken stand, die zich daartoe zoo voorkomend hebben bereid getoond, welk deel der feestviering, na het, mede

door de vergadering, zingen van het ade koepiet des bekenden Volkslied, ook met orgel-muziek werd befloten. Wij mogen de hoop voeden, de redevoering weldra in druk te zien, terwijl de Cantate, door ruime uitreiking in de kerk, bijna in allerhanden is.

Het feest werd na den middag befloten door een' vrienden-maaltijd, zamengesteld uit leden, welke zich hiertoe opzettelijk hadden verenigd en verbonden; aan welken disch hartelijkheid, eensgezindheid en vroegde heerschten, een en ander nog verhoogd door welingerigte toosten, zoo aan *Z. M. onzen geëerbiedigden Koning; de Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen; den waardigen reedenaar*, en allen, die het feest door dicht-, zang- en toonkunst zoo veel luister hebben bijgezet, als andere tot bevordering van het reine en edele doel van den Stichter der Maatschappij. Bij eene der toosten, toegewijd, „aan de edele vrouwen, begunstigers of voorstanders onzer Maatschappij,” werd men verrast door de mededeeling eeniger dichtregelen van onze waardige stadgenoot de dichteresse Meij. *Petronella Moens*, door haar, tot dit einde, aan één der leden van het Bestuur even te voren gunstig afgestaan, — en door alle aanwezigen met dank beantwoord. Treffend was de eenstemmigheid van al de aanwezigen, van onderscheiden jaren, stand en betrekking, ook onder al de edele wenschen, door zoo velen welmeenend en doelmattig geuit; welwillendheid en orde boden elkander de hand — en even groot was ieders tevredenheid tot aan den afloop in den avond toe, — als hartelijk het afscheid waarmede deze feestviering is geëindigd.

UTRECHT den 19 November 1834.

Gisteren is alhier de verjaardag van H. M. de Koningin, en tevens de verjaardag van Nederlands verlossing van de Franche overheersching op eene plegtige wijze gevierd.

— Opzigtelijk de in Amerika en Groot-Brittanje zoo veel bijval en ondersteuning ontmoetende matigheids gezelschappen, (trekkende ter wering van het misbruik van sterken drank) leest men in een verslag, onlangs te Londen uitgegeven, dat in Engeland en Wallis tegenwoordig 413 matigheids-gezelschappen worden aange troffen, die 87,471 leden tellen, hergeen 142 vereenigingen en 34,038 leden meer aanduidt, dan verleden jaar. In Schotland heeft men ongeveer 400 matigheids sociëteiten en 55,000 leden. In Ierland hebben zich 20,000 personen tot dit doel verenigd. De Londensche drukkerijen alleen hebben reeds meer dan twee millioenen exemplaren van verhandelingen over dit onderwerp afgeleverd. Deze vereenigingen hebben ook bijzondere personen in derzelver dienst, dewijl men heeft bevonden, dat geen middel om de grondstellingen der matigheid te verbreiden, beter is dan dezelve door uitgekozen, bekwame mannen te doen voordragen en ontwikkelen. Reeds wordt in de stemming des Engelschen publieks, ten aanzien der sterke dranken, eene merkbare verandering bespeurd. Een schip, dat kortelings door het handelshuis der *gebr. Baring en Comp.* naar China werd gezonden, behoefde slechts 5 in plaats van 5 pCt. assurantiepremie te betalen, omdat het, behalve in de apothek geen geestrijke dranken aan boord had. Een aantal van weinig minder dan 700 Amerikaanse schepenvaart in dienzelven toestand naar alle oorden der wereld, genietende dezelve bij de handelaars de voorkeur boven de Engelsche of andere schepen, die eenen grooten voorraad van dezen niet slechts nutteloozen, maar gevaarlijken drank met zich voeren. — De laatste Noord-Amerikaansche Couranten leveren verscheiden voorbeelden, dat de matigheids ijver onder eenige Protestantsche sekten tot zulk eene hoogte was gestegen, dat sommigen weigerden, immer, onder welke omstandigheden ook, eenigen wijn of sterken drank te gebruiken.

— Gedeputeerde Staten der provincie Gelderland hebben ter kennis te gebracht van de bouwkundigen, binnen dit Rijk woonachtig, dat door H. E. G. A. is uitgeschreven eene prijsvraag, vóór 1. Maart 1835 te beantwoorden, zijnde: *Een ontwerp voor een Provinciaal Gerechtshof te Ainhem*, liggende een aantal exemplaren van het gedrukte programma op de onderscheidene griffien der gouvernementen in de provincien ter inzage en dienste der belanghebbenden. De premie voor het meest doelmattig gekende plan is bepaald op f 500, en voor het naast daarbij komende een accessit van f 200.

AMERSFOORT den 19 November.

De feestviering, wegens het vijftigjarig bestaan der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, heeft, bij het alhier gevestigde, bloeiende departement, op eene allezins gepaste wijze plaats gehad.

De plegtigheid werd gevierd in het koor van de groote kerk, hetwelk daartoe op eene even doelmatige als smaakvolle wijze was ingerigt geworden, en in hetwelk, behalve de leden des departements en derzelve huisgenooten en onderscheidene daartoe aangezochte autoriteiten en bijzondere personen, zich eene aanzienlijke schare van toehoorders verzameld had. Het feest werd geopend met een wel uitgevoerd muziekstuk, onder het bestuur van het verdienstelijk medelid, den heer *C. van Eijken*. Tegen het einde derzelve, beklom den heer *H. G. Sluiter*, als tijdelijke voorzitter des departements, het spreekgestoelte, en sprak eene allezins doelmatige redevoering uit, in welke hij het doel en de verrigtingen der Maatschappij schetste en vervolgens aantoonde wat haar nog te doen stond. Na de inleiding tot de redevoering, in het midden, en op het einde derzelve, werden er door de leerlieden van de zangschool des departements, en van het instituut van mevrouw *Hamelberg*, met zoo veel juistheid als bevalligheid, voor de gelegenheid vervaardigde liederen gezongen.

In de daaropvolgende pauze had men gelegenheid eenige ververschingen te gebruiken, waarna het muziek zich weder liet hooren, en gevolgd werd door eenen toepasselijken zang, waarin alle aanwezigen instemden. Intusschen trad de heer *H. A. Hamelberg* op, en sprak eene dichtkundige bijdrage uit, welke weder door eenen algemeenen zang, onder accompagnement van de muziek, vervangen werd, na welken de heer *C. Boschaert Schuller* een feestelijk gestemd dichtstuk voordroeg, en het geheel gefloten werd met muziek en het eenparig zingen van eenen, mede door ZED vervaardigden zang; zijnde de andere algemeene, gelijk ook de koorgezangen, door voornoemden heer *Hamelberg* gemaakt.

De geheele plegtigheid liep tot het volkomenste genoegen van alle, die aan dezelve deelgenomen hadden, af.

Op den volgenden dag had er een diné plaats, waaraan een groot aantal leden deel namen; in de gelukkigste stemming, vriend- broederlijk, en in den echten zin des woords, feestvierend was men bij een. Onderscheiden toosten, aan den Koning, de Koningin, wier verjaardag men mede indachtig was, *Nieuwenhuizen*, de Maatschappij, het koninklijk huis, en andere, tot welke de gelegenheid aanleiding gaf, werden door de muziek van het korps Rijdende-Artillerie begeleid.

Tot laat in den avond bleef men bij een, en niet dan ongaarne verliet men eene plaats, waar men de aangenaamste genoegens der gezelligheid gemaakt had, en die onderscheiden der feestgenooten verhoogden door hunne dichtertelijke voortbrengselen. Nog lang zal het aandenken van dit vijftigjarig feest levendig blijven, bij allen, die hetzelfde mede gevierd hebben.

LEERBOEK DER SCHEIKUNDE

VAN
J. J. BERZELIUS.

Hollandsche Uitgave bij P. H. VAN DEN HEUVEL, te Rotterdam.

Men heeft menigmaal aangemerkt, en wil erkennen het in het minst niet zonder gegronde reden, dat de Hollandsche Drukkers veelal zweet onder die voortbrengfelen van den geest, die zoo vlogtig van aard zijn, dat zij alleen ter ontspanning slektuur dienen, en daarna spoedig vergeten, weér voor andere werken van gelijken inhoud moeten plaats maken, en twee, drie jaren na derzelver eerste verschijning alreede tot misdruk worden gedoemd, en in de kommenswikkels de laatste toe- vlngt vinden; terwijl slechts zeer zeldzaam de onderneming gewaagd wordt van een werkelijk klasiek wetenschappelijk werk, hergeen nim- mer die standverwifeling kan ondergaan. Wanneer wij het oog slaan op dat alles, wat telkens het licht ziet, en de wekelijfche opgaven in onze Staats-Courant nopens de ingekomene nieuwe Boekwerken gade slaan, dan zijn wij er verre af, om dit gevoelen te weerspreken, maar moeten met een hartelijk gemeend helaas! er ten volle in berusten; maar daarom verheugen wij ons ook te hartelijker, wanneer nu en dan hier op eene gunstige uitzondering zich voordoet, en deze of gene de uitgave onderneemt van een werk, dat wel verbazende kosten vordert en daardoor geene oogenblikkelijke winst oplevert, maar door zijne in- nerlijke duurzame waarde Nederlands Letterroem verhoogt, en nog na verloop van een aantal jaren, door deszelfs belangrijkheid voor de we- tenschappen, op gelijken prijs wordt geschat als in den oogenblik, waarin het, het eerste licht ziet.

Dit is dan ook werkelijk het geval met het belangrijke wetenschap- pelijke werk, welks titel hier boven vermeld staat. Om het te analy- feren, er uittreksels van af te schrijven, beknopte opgave te leveren van den inhoud, daarvoor gevoelen wij ons in het allerminst niet geroe- pen: waartoe zou het een of het ander toch dienen? Voor hem, die vreemdelling is in het gebied der wetenschappen en oningewijde in de diepere geheimen der Natuur, welke wij door middel der Scheikunde haar ontwingen en tot ons onvervreemdbaar eigendom maken, ware dat werkelijk de meest noodloze taak, die wij dan zouden op ons ne- men, want per slotte waren wij nog niet verder gevorderd, dan dat hij welligt met een flauw lachje toetemde, dat het zeker geen nutteloos werk ware, maar men er altijd wat uit zou kunnen leeren: voor den kunstheersenaar, die in het vak der Scheikunde te huis behoort en wien dat in zijnen reeds bepaalden werklring onmisbaar is, zal wel de naam van *Berzelius* genoegzaam voldoende zijn, zonder dat wij over zijne verdiensten behoeven uit te weiden. Algemeen toch is hij in ge- heel Europa als de grootste Scheikundige bekend, en worden zijne verdiensten naar waarde op prijs gesteld. De vertaling van zijn leer- boek kan dus niet anders dan algemeene toejuiching verwerven door allen, die belang stellen in hetgeen tot den bloet en bevordering der wetenschappen dienstig is. Drie jonge lieden, tot het vak behoorende, hebben de zwaarwigtige taak dier vertaling op zich genomen, en on- der zich verdeeld, onder toezigt en medewerking van den med. doct. C. J. Mulder, hetgeen voorzeker reeds ten waarborg verstrekken kan, dat wij geen broddelwerk ontvangen zullen, nog meer evenwel bewijst dit de eerste Allevering van het 1ste Deel, welke bereids het licht ziet, en waarvan de uitvoering den uitgever evenzeer eere aan doet, als de innerlijke waarde onberispelijk is, en doet zien, dat zij, welke de taak op zich namen, om het Leerboek van *Berzelius* in een Neder- landsch gewaad te kleeden, ten volle voor die taak berekend zijn: wij mogen er dit getuigenis te eerder van geven, daar de heer *Mulder* zelf zegt, wel eene nauwkeurige inzage der vertaling te nemen, maar die niet op den voet met het oorspronkelijke te vergelijken. Dit laatste hebben wij op onderscheidene plaatsen werkelijk gedaan, en de waarheid gestaafd gevonden van het door Dr. *Mulder* in de voorrede gezegde, dat de vertaling met de grootste nauwgezetheid geschieden zou, en een iegelijk zal moeten toestemmen, dat dit ook in een zoodanig we- tenschappelijk werk eene vereischte is, waarvan men niet mag afwij- ken, indien men goed werk leveren wil. Dat men in die soort van werken, welke alleen voor eene uitspanningslektuur geschikt zijn, vrij te werk ga, is zelfs verre boven eene stijve, aan den letter van het oorspronkelijke zich bindende, vertaling verkiezelijk; maar het is eene geheel andere zaak, wanneer men zich met de overzetting van een werk als het onderhavige belast. Hier moet men den oorspronkelijken Auteur dat alles doen zeggen, wat hij werkelijk gezegd heeft en zoo, als hij het gezegd heeft, zonder zich eenige wijzigingen of veranderingen te veroorloven, die welligt eenen geheel anderen zin aan het door hem gestelde geven zouden. Van die juistheid der overzetting hebben de Vertalers alle eer, zonder dat een wel daarvoor de vertaling stroef of gewrongen geworden is. Wij hopen, dat de ziele linge hunner Landgenooten op dezen hunnen verdienstelijken arbeid hen den ldt doe behouden om het geheel zó af te werken, als het nu aanvankelijk is geschied; want het is waarlijk geen aangename taak, die zij hebben aanvaard, en offeroon zij dan, liever om hant te zijn, alleen in het belang der wetenschap, en zonder nooiting, om daarvoor eer of dank- baarheid in te oogsten, dien arbeid begonnen hebben, zal hun voor- zeker de dank hunner medekunst- oefenaars niet ontgaan, en zij met het afwerken hunner taak alle eer bij hunne Landgenooten inoogsten.

Doctor *Mulder* zegt, dat van hem geene aantekeningen op dit werk te wachten zijn; dat bij het Leerboek van *Berzelius* in plaats van *verrijkt met aantekeningen* men dan zou hebben moeten schrijven *met aantekeningen verarmd*. Bij al de hoogfchatting, die wij den vermaarden oorspronkelijken schrijver toedragen, komt ons dit echter als eene kwaadlijk geplante nederigheid voor van den verdienstelijken geneeskundige. In het gebied der wetenschappen zijn dikwijls meening- en inzigten veld uiteenlopende, doch dat verschil van gevoelens en de ontwikkeling der wederzijdsche gronden is der wetenschap zelve bevorderlijk; niet bij allen zullen dezelfde proeven, tot stavang van hetzelfde begrip worden aangewend, maar de resultaten aan beide zijden dienen evenzeer tot opheldering der waarheid, en doen dikwijls een nieuw licht opgaan waar zich eene schijnbare tegenstrijdigheid voor- doet; en . . . doch genoeg, om voor ons gevoelen te pleiten, dat aantekeningen en opgaven van eigene waarnemingen van Dr. *Mulder*, welke aan de Clinische School te Rotterdam, den post van lector in de Schei- en Afschijfmgkunde bekleedt, de waarde van dit werk niet zouden hebben vermindert, maar veeleer verhoogd, en in het be- lang der wetenschap wenschen wij, waar grond voor dezelve bestaat, Zijn Wel E. die dít zal achterhouden.

Van veel gewigt is intusschen zeker hetgeen de heer *Mulder* belooft in stede van aantekeningen van hem zelve te zullen leveren: na den afloop van het werk namelijk, door *Berzelius* zelve geleverde bijvoeg- selen bevattende al dargene, wat sedert de sints twee jaren aangevan- gene Hoogduifsehe uitgave, welke de vertalers hier volgen, nog door ri- uwe ontdekkingen en waarnemingen hem noodig voor komt, aan zijn werk toe te voegen. Dit is inderdaad van meer dan gewoon be- lang, en zal deze Hollandsche vertaling de waarde verliezen van eene nieuwe, door den beroemden oorspronkelijken schrijver zelve aange-

vuilde en vermeerderde uitgave van zijn Leerboek te zijn, waardoor het uitgebreider en vollediger wordt, dan eenige vroegere thans be- staande uitgaven.

Verblijdend is het te zien, dat niet, uit gebrek aan de noodige on- dersteuning het plan dezer onderneming heeft moeten opgegeven wor- den, maar door eene algemeene deelneming en toejuiching, benevens eene ruime inteekening de uitgever zich heeft in staat gesteld gezien om zijne belofte gestand te doen.

Wij wenschen onze Landgenooten hiermede geluk, in de hoop dee- lende, welke in de voorrede staat uitgedrukt, dat het gebruik van dit Leerboek veelzins bijdrage, om in ons Vaderland de Scheikunde eene hoogere plaats te doen erlangen dan waarop zij nu is gesteld, en hare beoefening gemakkelijker te maken voor de studerende jeugd.

De Uitgever heeft door zijne zorg voor eene goede uitvoering, niet- ten druk, en zuivere correctie, die voor zulk een werk van zooveel belang is, en hier niets te wenschen over laat, allen lof verdiend.

S. I.

163ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

Eerste Lijst. No. 11758, 10118, ieder f 1000. Tweede Lijst. No. 16201. f 1500. Derde Lijst. Geene. Vierde Lijst. Geene. Vijfde Lijst. No. 13769. f 100,000. Zesde Lijst. Geene.

A D V E R T E N T I E N.

(2498) * * De Thesaurier der Stad Utrecht brengt bij deze ter ken- nis van de belanghebbenden, dat de op heden plaats gehad hebbende uitlooting van een gedeelte van stads gevestigde schuld, is als volgt:

Uit de negotiatie 5. December 1808.

No. 14, 24, 84, 107, 119, 120, 121, 134, 137, 145, om afgelost te worden op 1. Januarij 1835.

Uit de negotiatie 12. December 1821.

No. 4, 5, 74, 95, 130, om afgelost te worden op 1. Januarij 1835.

Uit de negotiatie 27. Januarij 1824.

No. 13, 112, 144, 179, 194, om afgelost te worden op 1. Julij 1835.

Uit de negotiatie 21. Februarij 1830.

No. 14, 49, 74, 86, 94, om afgelost te worden op 1. Mei 1835.

Uit de negotiatie 7. Mei 1831.

No. 1, 8, 12, 18, om afgelost te worden op 1. Julij 1835.

De houders van bovenstaande nummers kunnen op gemelden tijd hunne kapitalen en toegezegde premien terug bekomen tegen overgave der obligatiën en daarbij behoorende coupons. — Voorts zal met den tweeden Januarij eerstkomenden ten zijnen kantore een aanvang wor- den gemaakt, met de betaling der als dan verschenen Interest-bewijzen over den jare 1835; terwijl mede op dien tijd nieuwe coupons zullen worden afgegeven, bij vertoon der obligatiën uit de negotiatie 12. De- cember 1821.

Utrecht den 19. November 1834.

De Thesaurier voornoemd:
J. D. COENEN

(2499) * * Getrouwd:

W. B. VERKERK
van Schiedam

en
D. H. SCHADE VAN WESTRUM.

Amsterdam 20. November 1834.

(2500) Getrouwd:

Mr. C. W. VAN VOORST VAN BEEST
van Utrecht,

en
M. E. M. RUIJS.

Ouderderkerk aan den Amstel den 21. November 1834.

(2501) * * Heden beviel van een' welgeschapen ZOON, ANTONIA MUNTENDAM, Echtgenoot van Utrecht den 13. November 1834. C. BIELEVELT.

(2502) * * Heden overleed tot onze bittere droefheid, ons geliefd jongste kind, in welks bezit wij ons slechts vijf weken mogten verblijden.

den Huize
Oog-In-Al. bij Utrecht,
20. November 1834

Mr. J. C. DELBEEK,
K. S. J. DELBEEK,
geb. BOURICIUS VAN IDEMA.

Strekken deze tot algemeene kennisgeving.

(2503) * * De ondergeteekende heeft de eer, het geëerde publiek te herigten, dat zijne THEATRE-PITORESQUE, met beweegbare reëreelen, zal geopend worden op ZATURDAG den 22. November, des avonds om 7 ure, in de groote zaal nevens den Schouwburg, bij den Heer C. VAN LEEUWEN. De vertoonene stukken zullen bij programma's worden bekend gemaakt.

F. MEIJERHOFER,
Mechanicus uit Weenen.

(2504) UTRECHTSCH SCHOUWBURG.

Op Maandag den 24. November 1834, zal door de Fransche Operis- en van Amsterdam, onder directie van den heer AL. VAUTRIN, voor te eerste maal alhier gegeven worden:

MASANIELLO,
OU LE PECHEUR NAPOLITAIN

Opera historique en quatre Actes, paroles de Mrs. MOREAU et LA- FORTELLE, musique de CARAFFA. Précédé de

LA MANSARDE DES ARTISTES.

Vaudeville nouveau en un Acte de Mr. SCRIBE.

Aanvang precies ten zes ure.

De ondergeteekende, aangemoedigd door het gunstig onthaal, het- welk de Fransche Operisten, onder directie van den heer A. VAUTRIN, bij de opening van het theatrale seizoen hier ter stede op Maandag den 10. November 11., hebben mogen genieten, heeft de eer aan het kunst- minnend publiek bekend te maken, dat hij van voornemens is, gedu- rende dezen winter, eenige van de beste en nieuwste Opera's te doen opvoeren, zullende hij tevens geene moeite sparen, om, zoo wel door verscheidenheid van stukken, als door het bewaren der goede orde in zijn local, aan de aanschouwers alle reden van tevredenheid te geven.

NB. Er zal geene verhooging van prijzen plaats hebben.

C. VAN LEEUWEN.

(2505) * * Op den 3. December 1834, des voormiddags ten 9 ure, zal te Woudenberg, publiek worden geveild eene zeer aanzienlijke partij EIKEN BOOMEN, verdeeld in 80 percelen, staande op de Geerefeinsche Laan, aan de Straatwegen naar Amersfoort, Utrecht en Arnhem.

TE HTR ECHT DE L. E. BOSCH & Co.